FINANSTILSYNET
THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Norges Bank
Postboks 1179 Sentrum
0107 OSLO

Vår referanse
26/12391
Deres referanse

30.10.2026

# Motsyklisk kapitalbuffer fjerde kvartal 2026

I dette brevet redegjøres det for Finanstilsynets vurderinger i tilknytning til fastsettelsen av motsyklisk kapitalbuffer for fjerde kvartal 2026, jf. bestemmelse om beslutning om motsyklisk kapitalbuffer og råd om systemrisikobuffer § 2 om utveksling av relevant informasjon og vurderinger mellom Finanstilsynet og Norges Bank. Finanstilsynets vurderinger av utsiktene for finansiell stabilitet og situasjonen i bankene framgår av Finansielt utsyn juni 2026.

Nasjonalregnskapstall viser at BNP for Fastlands-Norge økte med 1,7 prosent[1] fra 4. kvartal 2024 til 4. kvartal 2025, 0,1 prosent[2] fra 4. kvartal 2025 til 1. kvartal 2026 og 0,3 prosent fra 1. kvartal 2026 til 2. kvartal 2026. Den registrerte arbeidsledigheten (NAV) var i september på 2,0 prosent. SSBs arbeidskraftundersøkelse (AKU) viste en økning i arbeidsledighet fra 3,9 prosent i juli 2024 til 4,6 prosent i juli 2025[3]. Deretter har nivået vært nokså stabilt (4,6 prosent i september 2026). Sentrale prognosemiljøer venter svak til moderat vekst i fastlandsøkonomien framover, over tid en nedgang i inflasjonen mot målet og nokså lav arbeidsledighet. Internasjonalt har IMF og OECD nedjustert vekstanslag og oppjustert inflasjonsprognoser som følge av konflikten i Midtøsten. Det europeiske systemrisikorådet (ESRB) vurderer at risikoen for finansiell ustabilitet i EU har tiltatt i inneværende år.

Geopolitiske endringer og pågående konflikter øker risikoen for finansiell ustabilitet. Prisstigningen kan øke som følge av forstyrrelser i distribusjonskjedene, samtidig som veksten dempes. I flere land har offentlig gjeld økt de siste 20 årene og ventes å stige videre, drevet av økte forsvarsutgifter og en aldrende befolkning. I juni–september i år steg rentene på statsobligasjoner med lang løpetid bredt, og særlig i USA, Storbritannia og Frankrike. I løpet av oktober har lange statsrenter jevnt over falt noe tilbake. Økte renter på statsgjeld med lang løpetid begrenser det finanspolitiske handlingsrommet til land med høy gjeldsbelastning. Erfaringer viser at risikopremiene i finansmarkedene kan øke brått og kraftig i perioder med uro.

I det norske finansielle systemet er de viktigste sårbarhetene fortsatt høy husholdningsgjeld og høye bolig- og næringseiendomspriser.

Gjeld som andel av disponibel inntekt i norske husholdninger har avtatt siden begynnelsen av 2022. Gjeldsbelastningen er likevel på et høyt nivå både historisk og sammenliknet med andre land, og mange husholdninger har høy gjeld som andel av inntekt. Husholdningenes rentebelastning er også på et høyt nivå, men har falt siden slutten av 2023. Gjeldsbetjenings-problemer i husholdningene kan gi store ringvirkninger på resten av økonomien og forsterke et økonomisk tilbakeslag.

Boligprisveksten har på landsbasis vært forholdsvis moderat de siste kvartalene. Tolvmånedersvekten per september var 2,6 prosent på landsbasis, men med betydelige regionale

[1] Målt i faste priser

[2] Sesongjustert og målt i faste priser

[3] Trendtall

Revierstredet 3
Postboks 1187 Sentrum
0107 Oslo

Telefon 22 93 98 00
post@finanstilsynet.no
finanstilsynet.no

Saksbehandler
Ludvig Hoff Sandland
Dir. tlf. 22 93 97 60

forskjeller. Både salg og igangsetting av nye boliger er på historisk lave nivåer. Veksten i gjeld og boligpriser kan ta seg opp dersom inflasjon og rentenivå avtar i årene framover.

Tolvmånedersveksten i kreditt til husholdningene var på 4,5 prosent i september. Kredittveksten er fortsatt lavere enn veksten i husholdningenes inntekter, men differansen mellom de to vekstratene har avtatt det siste året. Kredittveksten til ikke-finansielle foretak har økt fra 1,8 prosent i november 2025 til 5,9 prosent i september 2026.

Ifølge Finanstilsynets rapport om finansforetakenes bruk av fleksibilitetskvotene i utlånsforskriften for andre kvartal 2026 økte andelen nye lån med pant i bolig utenfor Oslo som avviker fra ett eller flere av kravene i utlånsforskriften med 0,5 prosentpoeng, og i Oslo med 0,8 prosentpoeng, fra 1. kvartal 2026 til 2. kvartal 2026. Avviksandelene var henholdsvis 7,7 prosent og 6,8 prosent, som for begge områder er de høyeste avviksandelene siden 2020. Det var flest avvik knyttet til kravet til maksimal gjeldsgrad.

Finanstilsynets boliglånsundersøkelse 2026 viser at gjennomsnittlig belåningsgrad var stabil på 66 prosent for nye nedbetalingslån og gikk noe ned til 45 prosent for nye rammekreditter. Det er en forskyvning opp mot det nye kravet til maksimal belåningsgrad på 90 prosent for nedbetalingslån. Etter fjorårets kraftige økning i andelen lån med belåningsgrad mellom den tidligere og nåværende grensen, har andelen økt ytterligere i 2026. Låntakernes gjennomsnittlige gjeldsgrad (vektet) steg for andre år på rad til 333 prosent, men nivået er fremdeles lavere enn toppen i 2022. Undersøkelsen viser at andelen lån til låntakere med lav månedlig buffer etter rentestresstesten er, som i fjorårets undersøkelse, redusert.

Økt rentenivå har ført til verdifall på næringseiendommer og redusert inntjening i mange næringseiendomsselskaper. Avkastningen på næringseiendom er fortsatt lav sammenliknet med renten på risikofrie plasseringer med lang løpetid. Dersom rentenivået holder seg høyere i lengre tid enn forventet, risikopremien normaliseres, eller leieprisene utvikler seg svakere enn forventet, kan verdien av næringseiendommer falle ytterligere.

Norske banker har høy lønnsomhet og tilfredsstiller regulatoriske kapitalkrav. Både i 2025 og i første halvår 2026 har lønnsomheten sunket noe, men den er fremdeles høyere enn i perioden før 2020. I første halvår 2026 var bankenes samlede egenkapitalavkastning 13,1 prosent, mot 14,7 prosent i første halvår 2025. Bankenes samlede tap på utlån har økt svakt de siste årene, særlig for utlån til bedrifter, men nivået på tap er fremdeles lavt historisk sett.

Bankenes evne til å bære tap og yte nye lån til kredittverdige kunder i nedgangstider er avhengig av at bankene har tilstrekkelig egenkapital. Finanstilsynets årlige stresstest av norske banker viser at kapitaldekningen kan bli vesentlig svekket i et kraftig tilbakeslag. Over tid er det de regulatoriske kravene som avgjør bankenes soliditet. Innenfor rammen av det europeiske regelverket bør kapitalkravene innrettes slik at de bidrar til å opprettholde den reelle soliditeten.

Kravet til motsyklisk kapitalbuffer er nå 2,5 prosent. Etter Finanstilsynets vurdering er det ikke grunnlag for å endre kravet til motsyklisk kapitalbuffer.

For Finanstilsynet

Knut Haugan
avdelingsdirektør

Ludvig Hoff Sandland
rådgiver

*Dokumentet er godkjent elektronisk.*